

FM: Eksportam martā straujākais kāpums kopš pērnā gada jūnija

Publicēts: 10.05.2019.

Latvijas preču eksports šā gada martā, salīdzinot ar pagājušā gada martu, palielinājies par 12,0% jeb 117 miljoniem eiro, uzrādot straujāko pieauguma tempu kopš pagājušā gada jūnija. Eksporta pieaugums martā bijis būtiski straujāks nekā iepriekšējos mēnešos, kad eksporta izaugsme jau kopš pagājušā gada vasaras pakāpeniski mazinājās, un šā gada pirmajos divos mēnešos eksporta pieaugums jau praktiski bija apstājies.

Straujo eksporta pieaugumu martā visvairāk ietekmēja lauksaimniecības un pārtikas preču eksporta kāpums kopumā par 36,9%. Šeit visbūtiskākā ietekme bija graudaugu produktu eksportam, kas salīdzinājumā ar pagājušā gada martu palielinājies par 44 miljoniem eiro jeb 6,9 reizes, ko noteica zemais šo produktu eksporta apjoms pērnā gada martā. Straujš eksporta kāpums bijis arī alkoholiskajiem un bezalkoholiskajiem dzērieniem – par 8 miljoniem eiro jeb 22,3%.

No lielajām preču grupām otru būtiskāko devumu eksporta kāpumā martā nodrošināja koks un koka izstrādājumi, to eksportam palielinoties par 14 miljoniem eiro jeb 7,0%. Šeit gan jāatzīmē, ka koka izstrādājumu eksporta pieauguma tempi kopš pagājušā gada vidus aizvien palēninās, ko ietekmē cenu dinamika eksporta tirgos, kamēr ražošanas apjomi Latvijas kokapstrādes nozarē pēdējos mēnešos ir saglabājušies stabili augoši, pieauguma tempiem gan mazliet pazeminoties.

Visai spēcīgi pieaugumu tempi martā fiksēti arī citās lielajās preču eksporta kategorijās, tostarp metālu un to izstrādājumu eksports audzis par 9,7%, plastmasas izstrādājumu eksports palielinājies par 21,7%. No lielajām preču eksporta kategorijām kritums martā bijis tikai būvniecības izstrādājumu eksportā – par 2,1%, un samazinājums šo preču eksportā vērojams jau kopš pagājušā gada vidus.

Kopumā marta eksporta dati apstiprina, ka zemos eksporta pieauguma tempus iepriekšējos mēnešos lielā mērā tika ietekmējuši vienreizēji faktori, tostarp mehānismu un mehānisko ierīču grupas reeksporta kritums, kā arī pērnā gada zemā graudu raža. Šiem faktoriem izzūdot, eksporta pieauguma tempi atkal var kļūt straujāki. Tomēr arī bez šiem faktoriem eksporta dinamika kopumā jau no pagājušā gada vidus ir kļuvusi lēnāka, ko ietekmē globālās ekonomiskās izaugsmes pazemināšanās un zemāks pieprasījums galvenajos Latvijas eksporta tirgos, pirmkārt, eirozonas valstīs, un sagaidāms, ka eksporta pieaugums šogad tomēr būs mērenāks nekā pērn.

Pasaules ekonomikas izaugsmes prognozes jau kopš pērnā gada vidus tiek pakāpeniski pazeminātas, ko nosaka galvenokārt lēnāki izaugsmes tempi attīstītajās valstīs, tostarp eirozonā, kur Eiropas Komisija maija sākumā 2019. gada ekonomikas izaugsmes prognozi samazināja līdz 1,2%, kamēr pagājušā gada rudenī šim gadam ekonomikas izaugsme tika prognozēta 1,9% apmērā. Tajā pašā laikā jānorāda, ka tieši pēdējā laikā signāli par pasaules ekonomikas attīstību ir kļuvuši optimistiskāki un vairs tik viennozīmīgi nenorāda uz izaugsmes tālāku palēnināšanos. Par labvēlīgāku situāciju pasaulē signalizē arī dinamika fondu tirgos un labāki nekā sagaidīts pirmā ceturkšņa ekonomikas izaugsmes tempi vairākās nozīmīgās pasaules ekonomikās, tostarp ASV, Ķīnā. Arī eirozonā izaugsme pret iepriekšējo ceturksni atkal kļuvusi nedaudz straujāka. Līdzās tam arī pašiem būtiskākajiem Latvijas eksporta tirgiem kā Lietuva, Igaunija un Polija ekonomikas izaugsme paredzēta krietni straujāka par Eiropas Savienības vidējo.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-eksportam-marta-straujakais-kapums-kops-perna-gada-junija>